

Notulen

Onderwerp: Raadscommissie Middelen d.d. 21 mei 2012
Aanwezig: De heer T.L. Mars (voorzitter), de heer H. Wijnveen (loco-raadsgriffier), de heer A. Harren (VVD), de heer E.S. van der Laan (VVD), de heer A.G.W. Jongenelen (Burgerbelang), de heer J.G.J. Seeboldt (Burgerbelang), (HOP), de heer C.C. Mertens (HOP), mevrouw A.M. Valent-Groot (PvdA), de heer I.H. Louis (PvdA), de heer M. Koster (CDA), de heer R.H. Schoemaker (GroenLinks), mevrouw S. van der Werff (GroenLinks), mevrouw C.A.J. van Diemen (D66), de heer T.W. Reijnders (VSP), de heer G.J. Otte (VSP), mevrouw M.M.M. Wiedijk (Trots op Nederland), mevrouw T.Huijboom-Brouwer (ChristenUnie), mevrouw T.J. Visser-Hogeterp (ChristenUnie).
Afwezig: mevrouw C.P.M. van 't Schip-Nieuwboer, de heer G.E. Oude Kotte (CDA), mevrouw M. Jongejan (Burgerbelang).
Bestuurlijk: Wethouder L.H.M. Dickhoff
Ambtelijk: mevrouw I. Harmsen
Accountant: De heer J. Wisse. (De heer A. Sallehart is afwezig).
Notuliste: Mevrouw M. Schaper-de Jong

Nr.	Onderwerp	Actie
12-05-01	<p>Opening en mededelingen</p> <p>De <u>voorzitter</u> opent de vergadering en heet iedereen welkom. De ambtelijke evaluatie accountantscontrole van het college is nog niet ontvangen door de fracties. Mw. Harmsen antwoordt dat de ambtelijke evaluatie is gericht aan de auditcommissie en de griffier. In de auditcommissie vindt conform de werkverdeling met de raad het gesprek plaats met de accountant hierover.</p>	
12-05-02	<p>Gelegenheid tot het stellen van vragen aan de accountant over voornamelijk het concept-rapport van bevindingen</p> <p>De heer J. Wisse van accountantskantoor Deloitte, mevrouw I. Harmsen (strategisch adviseur) en wethouder Dickhoff zijn bij dit agendapunt aanwezig.</p> <p><u>GroenLinks</u> heeft geen vragen.</p> <p><u>Burgerbelang</u> stelt een aantal vragen. De fracties vraagt zich af of er studies gedaan zijn hoe andere gemeenten ervoor staan ten aanzien van de grondexploitaties en hoe men daar mee om gaat. De quick ratio en debt ratio worden niet genoemd in het conceptrapport van bevindingen. Waarom heeft de accountant hier niet naar gekeken? De quick ratio ligt onder de '1' wat betekent dat de gemeente structureel haar rekeningen niet kan betalen. Wat is het advies van de accountant als een gemeente structureel onder een quick ratio van '1' zit? Er is een kortlopende kasgeldrekening omgezet in een langjarige lening, Burgerbelang vraagt zich af wat hier de consequentie van is. Is er alleen sprake van een lagere rente of heeft dit ook neveneffecten? Dan de netto schuld gedeeld door de exploitatie. Er heeft een stijging plaatsgevonden tot bijna 100%. Als dit zo doorgaat zit Heerhugowaard volgend jaar in het oranje gebied (conform VNG 100-150%). Wat is het advies van de accountant als de gemeente in het oranjegebied komt? Ten aanzien van de Grondexploitatie (GreX) in relatie tot De Draai. Burgerbelang heeft ten aanzien van De Draai steeds gevraagd om het worst case scenario. Het college heeft aangegeven dat als het tij weer keert, dat alles dan weer goed komt. Maar wat nu als de economische situatie blijvend wijzigt. Hoe kijkt de accountant aan tegen een worst case scenario met name voor De Draai. De fractie stelt tevens een vraag over afdrachten in GreX projecten; voor de crisis heeft de raad besloten dat er afdrachten mogen plaatsvinden op het moment dat de inkomsten er nog niet zijn.</p>	

	<p>Hoe kijkt de accountant daar tegenaan in de huidige economische situatie.</p> <p>Borgsommen en garanties zijn meer dan het gehele balanstotaal. Zijn er normen of richtlijnen ten aanzien van waarborgsommen die de gemeente kan aangaan en wat is de mening van de accountant in deze. Op pagina 67 wordt er gesproken over kapitaalgoederen. Burgerbelang vraagt zich af welke definitie de accountant hiervoor hanteert. Kredietrisico's in relatie tot de financiële verplichtingen richting woningcorporaties (Woonwaard en Ymere). Beide corporaties zitten in een waarborgfonds wat mogelijk kan worden aangesproken als Vestia 'omvalt'. Kan de gemeente zich tegen dit reële risico indekken? Op pagina 82 wordt gesproken over dekking van fte's vanuit de Grex. En wat is het verschil met investering, staat er dan geen dekking tegenover? Op pagina 127 staat bij de A. Polakschool een structurele PM post. De vraag is of dit acceptabel is. Op pagina 7 staat in het rapport van de accountant dat er geld uit de reserves wordt gehaald om 'in de plus' uit te komen. Graag een toelichting hierop.</p> <p><u>Trots</u> heeft meeste vragen schriftelijk ingediend. De vraag die nog rest is, wat betekent EDP Audit 2011?</p> <p><u>VSP</u> vraagt zich af of er door de accountant wordt gehandeld 'in de geest van de wet' of 'naar de letter van de wet'. De vraag is of de accountant de organisatie heeft kunnen overtuigen en welke winst is er te behalen door te kiezen voor 'in de geest van de wet'. Op pagina 13 wordt gesproken over het onderzoek naar de woningbehoefte. Als deze cijfers juist zijn en als deze worden betrokken bij de risico's van de Grex, komt de gemeente dan niet veel voordeliger uit? Pagina 14, punt 4. Is dit een geval van jezelf rijk rekenen? Pagina 16; vindt de accountant een specifiek onderzoek naar geautomatiseerde gegevensverwerking noodzakelijk?</p> <p><u>D66</u> wacht beantwoording van de gestelde vragen af.</p> <p><u>ChristenUnie</u> verwijst naar pagina 3 waar gesproken wordt over SiSa. De vraag van de ChristenUnie is of dit een boekhoudkundige kwestie is dat ze niet zijn toegerekend en zijn ze wel besteed? Komt de definitieve controlerapport van de accountant voor de behandeling van de voorjaarsnota. De fractie is blij dat op pagina 5 staat dat de reserves, voorzieningen en overlopende passiva op de juiste plaats zijn gezet. Op pagina 13, punt 4, wordt er een aanbeveling gedaan om vanaf de peildatum van de actuele grexberekening een indexering van 2% te hanteren voor de kosten. De vraag is of het college deze aanbeveling gaat overnemen.</p> <p>De <u>PvdA</u> heeft geen aanvullende vragen.</p> <p>De <u>HOP</u> heeft het conceptrapport goed ontvangen. Opvallend is dat op pagina 3, reserves en voorzieningen, een prioriteit 'hoog' staat aangegeven terwijl bij SiSa een prioriteit 'midden' staat. De HOP denkt dat dit eerder andersom moet zijn. Ook de prioriteit 'hoog' bij AO/IB komt de HOP wat vreemd over. Op pagina 5 staat dat het controleproces vertraging heeft opgelopen, waarna de accountant met de betrokken medewerkers nadere afspraken hebben gemaakt over de afwikkeling van de controle. Graag een toelichting hierop. Tot slot valt het de HOP op dat de accountant zichzelf steeds meer indekt. De HOP ziet graag een duidelijk en helder advies.</p> <p>De <u>VVD</u> leest op pagina 5 dat een aantal punten zijn nog is niet afgewikkeld. De vraag is, welke punten zijn dit en zijn deze inmiddels al gerealiseerd. Ook naar de contante gelden, zou nog een onderzoek plaatsvinden. Is hier nog nieuws over. En kan de VVD ervan uitgaan dat nu alle garanties in zicht zijn. Pagina 13, punt 4; kostenindexering. De vraag is hoe reëel dit is.</p> <p>En hoe kritisch is de accountant ten aanzien van de heroverweging. Pagina 6,</p>	
--	--	--

punt 7; risicoanalyse. De VVD wil graag een toelichting op de berekening en vraagt zich af of de accountant het een reëel bedrag vindt.

Het CDA verwijst naar pagina 4 en pagina 16 en vraagt zich af welke onderdelen de accountant wel of niet onderzocht heeft. Wat zijn de afwegingen geweest?

Beantwoording door de accountant

De heer Wisse zegt dat de grondexploitaties op hoofdlijnen wel te vergelijken zijn met de landelijke studies maar daarbij dient men wel de regionale situatie in het oog te houden. De gemeente Heerhugowaard is alert op de grondexploitatie. Gemeenten kunnen nu nog eenvoudig geld lenen bij de BNG maar de heer Wisse weet niet of dit zo blijft. De rente op korte termijn leningen is nog steeds uitzonderlijk laag. Het zal niet zo snel voorkomen dat de gemeente niet aan zijn liquiditeitsverplichting kan voldoen. De stijgende trend verdient aandacht. De accountant is groot voorstander van scenario's. Hij stelt voor om een keer bij een raadsvergadering aanwezig te zijn waarin de discussie wordt gevoerd. Het is verstandig om, in de huidige economische situatie, terughoudender te zijn in het geld uitgeven voordat het binnen komt. Ten aanzien van de risico's met betrekking tot woningcorporaties, daar wil de accountant nog een passage aan wijden. De heer Wisse geeft een uitgebreide toelichting op de rol van het WSW ten opzichte van de woningcorporaties. HOP is tegenstander van het 'stapelen' van woningcorporaties. Trots vraagt zich af wat het risico is dat men het geld gaat verhalen op de gemeenten als de woningcorporaties in gebreke blijven. De accountant schat dit risico niet hoog in maar het blijft belangrijk om met name Ymere en Woonwaard te blijven monitoren. Er zijn geen richtlijnen voor de maximale omvang van de borgstelling. Bij het overhevelen van leningen van korte naar lange termijn kan er sprake zijn van een renterisico. Gemeente mogen echter niet onbeperkt kort financieren. Wethouder Dickhoff wijst er op dat dit vorig jaar wel 700.000 euro's heeft opgeleverd. De heer Wisse is het eens met de HOP aangaande de disclaimers. Hier zal kritisch op gelet worden. De kolom 'prioriteit' is altijd voor discussie vatbaar. De heer Wisse zegt dat hij hier ook geen grote voorstander van is. De kosten voor SiSa zijn wel gemaakt, de accountant raadt aan om hier alert op te blijven. EDP staat voor Electronic Data Processing. De accountant is verplicht om te kijken naar databeveiliging. GroenLinks wijst op de problemen met beveiliging DigID. De gemeenteraad moet een besluit nemen over het EDP onderzoek. De vraag is of dit apart wordt aanbesteed of integraal meegenomen kan worden bij de jaarrekening. De accountant komt erop terug of het kantoor hiervoor gecertificeerd is en of dit meegenomen kan worden bij de controle van de jaarrekening. Digitale factuurbehandeling; hier heeft accountant apart naar gekeken vanwege de ervaringen vorig jaar. Het onderzoek is eerder gestart op verzoek van de accountant. Mevrouw Harmsen zegt dat Deloitte tien dagen eerder wilde starten dan de vorige accountant PWC. Om die reden was de gemeente nog niet helemaal klaar met de cijfers. De VSP heeft gevraagd of de accountant handelt naar de letter of naar de geest van de wet. De heer Wisse is er voorstander van om te handelen in de geest van de wet, dit laat ruimte voor discussie. Accountants zijn echter aan strikte regels gebonden dus dit levert nog wel eens discussie tussen accountants onderling. Het woningbehoefte onderzoek is niet meegewogen. Dit kan als scenario worden meegenomen. Het risico zoals vermeld in de jaarrekening is nog steeds aanvaardbaar. Er is geen sprake van "rijk rekenen". De accountant let hier kritisch op. Grondexploitaties zijn nu eenmaal, in de huidige economische situatie, spannender dan in het verleden. Voor de definitie van Kapitaalgoederen voor gemeente wordt verwezen naar de BBV.

Mevrouw Harmsen geeft uitleg over de fte's en de toerekening. In de tabel op pagina 82 is een vergelijking gemaakt van de personeelskosten die uit budgetten voor grondexploitatie en investeringen worden gedekt. Hier is een prijs en hoeveelheidcomponent in opgenomen.

	<p>Voor de beantwoording van de vraag over het acceptabel zijn, verwijst mw. Harmsen naar de toelichting die bij deze post op blz. 127 van de jaarstukken 2011 is gegeven.</p> <p>De heer Wisse geeft n.a.v. de vraag over de onttrekking aan de reserves een toelichting hierop, waarbij hij ingaat op de eigenheid van de gemeentelijke verslaggeving en de mogelijkheden die het BBV daartoe biedt.</p> <p>Wethouder <u>Dickhoff</u> geeft uitleg over de correctiepost liquide middelen (stamt uit 2007).</p> <p>In antwoord op de vraag van de ChristenUnie geeft dhr. Wisse aan dat er wel sprake is van kosten die door de gemeente zijn gemaakt, maar niet aan de betreffende regeling zijn toegekend. Het definitieve controlerapport komt voor de raadsbehandeling van 28 juni as. Dhr. Wisse geeft aan dat voor zover hij heeft kunnen nagaan, alle garanties nu in beeld zijn. Mw. Harmsen bevestigt dit.</p> <p><u>Tweede termijn</u> <u>GroenLinks</u> komt terug op de vraag over de EDP audit. Vraag aan de wethouder op welk moment hij aan de raad zal meedelen of dit in de jaarrekening kan worden meegenomen.</p> <p><u>Burgerbelang</u> kondigt nog schriftelijke vragen aan en bedankt de accountant voor de duidelijke beantwoording.</p> <p><u>HOP</u> stelt een verduidelijkingvraag over de Grex van De Draai en De Vaandel. Heeft de gemeente dit nu goed in de hand? De heer <u>Wisse</u> zegt dat dit altijd momentopnames zijn. De raad krijgt info waar men mee uit de voeten kan. Wethouder <u>Dickhoff</u> wijst er op dat er kwaliteitsslagen zijn gemaakt in de grondexploitaties. Het college blijft dit objectief monitoren. Er zal worden gerapporteerd via de Burap. De EDP audit zal worden meegenomen in het raadsvoorstel over de VJN. De aanbeveling van 2% wordt op het moment niet door college overgenomen.</p>	<p>accountant J. Wisse</p> <p>mw. I. Harmsen / wethouder Dickhoff</p>
<p>12-05-03</p>	<p>Technische bespreking van de jaarrekening 2011 De <u>HOP</u> heeft een aanvulling op de gestelde schriftelijke vragen. Verzoek om het mee te nemen in het totaal armoedebeleid / wet BUIG. Mevrouw <u>Harmsen</u> had het al op deze wijze geïnterpreteerd. Er zijn verder geen aanvullende vragen.</p>	
<p>12-05-04</p>	<p>Sluiting 21.20 uur.</p>	